

Új hadtáptechnikai eszközök (1981—1985)

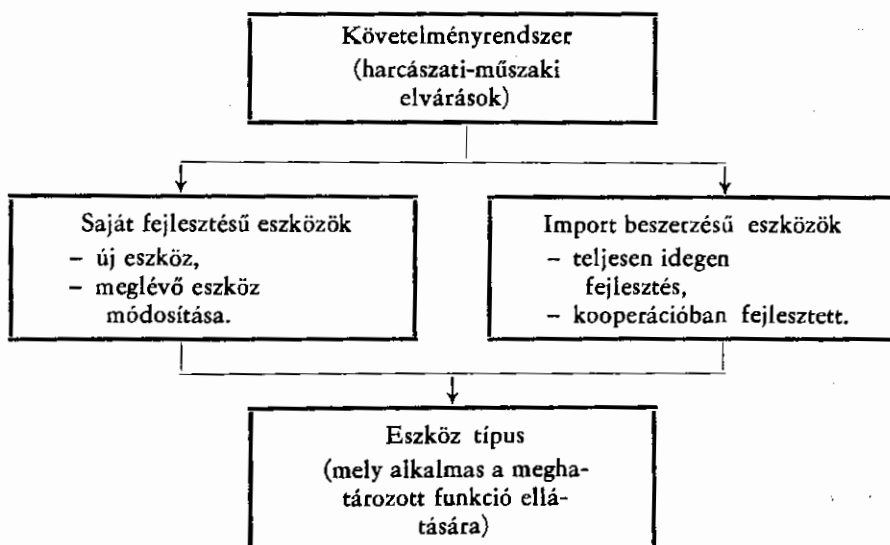
Magyar János mk. főhadnagy

A hadtáp szaktechnikai eszközök az állandó mennyiségi növekedés mellett az elmúlt 20 évben jelentős „minőségi” fejlődésen mentek át. Különösen a közlekedési szakanyagok vonatkozásában erősen érezhető ez a „minőségi” változás, amely gyakorlatilag a hadtáp szaktechnikai eszközök körébe általánosan bevonta a hidraulika, az elektronika, az elektro-mechanika, az elektrohidraulika és az elektropneumatika elemeit (pld. klf. anyagmozgató gépek stb.). Az egyre bonyolultabb egészségügyi, üzemanyag, élelmezési és ruházati szaktechnikai eszközök is állandó „minőségi” fejlődésben vannak.

Vizsgáljuk meg néhány gondolat erejéig, milyen „mozgató erők” vannak az állandó mennyiségi és minőségi változás mögött, milyen tényezők befolyásolják a szakadatlan fejlesztési tevékenységet? Levonva és összefoglalva a megfelelő következtetéseket egyfajta prognózist kívánunk adni az 1985-el záródó időszakban megjelenő új hadtáp technikáról.

Alapvetően minden technikai fejlesztési tevékenységet alapvetően, a megszabott feladatok, a feladat érdekében elvárt teljesítmények határoznak meg. Általában az a „megszokott”, amikor egy bizonyos cél (képesség elérése) érdekében kell egy meghatározott irányú technikai fejlesztést végrehajtani. A másik lehetőség: átvesszünk olyan technikai eszközöket – a katonai értelemben vett – partnereinktől, amelyek megfelelnek az új követelményeknek (1. ábra).

1. ábra. A fejlettebb technikai eszközök megjelenésének lebeteséges folyamata

A Magyar Néphadsereg haditechnikai eszközei szüntelen fejlesztési tevékenysége mögött megfelelően kidolgozott módszerekkel működő szervezet áll. Így van ez a hadtáp szaktechnikai eszközök vonatkozásában is. Ma már a hadtáp szaktechnikai eszközök állománytáblákban és normatáblázatokban rögzített nomenklatúrája mintegy 170 féle technikai eszközt és anyagot tartalmaz.

Jelenleg a hadtáp szaktechnikai eszközök anyagi-technikai biztosítása ágazati rendszerben valósul meg (a jóváhagyott középtávú és éves tervek alapján), következésképpen a műszaki fejlesztések tervezése, továbbá a műszaki fejlesztések megvalósítása is gyakorlatilag szintén az ágazati rendszerben realizálódik. Jelen ismertetőnek nem célja a hadtáptechnikai eszközök fejlesztési rendszerének szervezeti (adminisztratív szempontú) elemzése, az előzőekben csupán néhány alapvető elemre kívántam felhívni a figyelmet.

Növekvő feladatainak a jövőben a hadtáp szaktechnika csak akkor tud eleget tenni – jelenlegi állagának szintentartásával – ha technikai eszközeinek műszaki színvonalát (a mennyiségi elemek mellett) állandóan emelni tudja.

I. Közlekedés szaktechnikai eszközök

A Magyar Néphadseregben a közlekedési szolgálatra háruló szállítási, anyagmozgatási, vasúti és közúti helyreállítási, valamint a közlekedési kiképzési feladatok végrehajtásának technikai feltételeit jelentik a közlekedési szaktechnikai eszközök.

A katonai közlekedésre is jellemző, hogy egyre nagyobb mennyiségű anyagot kell szállítani (mozgatnia), egyre nagyobb távolságokra, egyre rövidebb idő alatt (harckészültségi igények), magasabb „*minőségi*” követelmények mellett.

A közlekedési szolgálatra 1985-ig háruló feladatok ismeretében – a tervek alapján – a következő közlekedési szaktechnikai eszközök megjelenése várható:

1. Egységes vasúti rögzítő eszköz-készlet:

– várhatóan a Mezőgép Tröszt kivitelezésében (gyártásában) kerül széles körű használatra;

– a készlet alkalmas a kerekes, illetve lánctalpas haditechnikai eszközök rögzítésére, vasúti szállításoknál;

2. Terepjáró tehergépkocsira szerelhető önrakodó daruk:

– a daru elem (KLR 4000) a hazai iparból kerül beszerzésre várhatóan az ismert típusokból;

3. Forgalomszabályozó járó gépkocsi:

– képes lesz a forgalomszabályozás eszközeinek alkalmazására, szállítására;

4. Szállítmánykísérő vasúti őrség kocsi:

– a vasúti szállítmányokat kísérő állomány kultúrált, korszerű ellátását teszi lehetővé.

II. Egészségügyi szaktechnikai eszközök

Az MN Egészségügyi Szolgálat Főnökség szaktechnikai eszközei a hadtáp szaktechnikai eszközök körén belül a legbonyolultabb és a legösszetettebb eszközök. A népgazdaságban használt technikai eszközök, berendezések adaptálása, harci körülmények közötti alkalmazhatóságának biztosítása körültekintő fejlesztési tevékenységet követel meg. Az 1985-ig terjedő fejlesztési szakaszban a kö-

vetkező egészségügyi szaktechnikai eszközök korszerűsített, továbbfejlesztett változatainak megjelenése várható.

1. *Egészségügyi laboratóriumok zárt felépítményben*

Az eszközcsalád létrehozásával gyors mintavételek, vizsgálatok hajthatók végre. A legfontosabb tényező az, hogy ezek a különféle laboratóriumok a terepen harci körülmények között alkalmazhatóak, megfelelően mobilisak.

A következő laboratóriumok kerülnek kialakításra a zárt felépítményben

- a) Toxikológiai labor.
- b) Higiénias-entomológiai labor.
 - kórbonctani,
 - vírus labor,
 - vivárium.
- c) Bakterológiai-szerológiai labor.
- d) Egészségvédelmi-radiometriai labor.

2. *Infúziós laboratórium zárt felépítményben:*

- mobilis, harci körülmények között terepen alkalmazható.

3. *Egészségügyi kötöző gépkocsi (zárt felépítményben):*

- alkalmas sérültek ellátására terepen, harci körülmények között.

4. *Tábori műtő, konténer jellegű felépítményben (műtőegység felszerelés konténerben):*

- tervezett alkalmazása az MN-ben magasabbegység segélyhelyeken, tábori egészségügyi intézereknél műtétek végzésénél.

5. *Egészségügyi műhelyek zárt felépítményben:*

- az eszközök alkalmasak lesznek a sérült egészségügyi technika műszaki kiszolgálására, terepen, harci körülmények között is.

6. *Mozgó fogászati gépkocsi:*

- alkalmas lesz terepen harci körülmények között fogászati ellátásra.

7. *Univerzális sebesültszállító hordágy rögzítő:*

- a készlet lehetővé teszi a különböző típusú harcjárművek különféle méretű platóin a hordágyak biztonságos rögzítését.

8. *Vércsoport összeférhetőséget kimutató műszer:*

- alkalmas lesz gyors, megfelelő vizsgálatok végzésére.

9. *Víz-mérgező harcanyag szennyezettségét felderítő indikátor eszközök EVK-hoz:*

- alkalmas folyamatosan a rádióaktív-sugárzás jelenlétének kimutatására, mennyiségi-minőségi jellemzőinek mérésére.

III. *Üzemanyag szaktechnikai eszközök*

A modern haditechnika energia-igénye hatványozottan növekszik a fejlődés ütemének megfelelően. Az energiaigény növekedés - ezen belül a szükséges hajtó és kellő anyagmennyiség megköveteli az űz. technikai eszközök szüntelen fejlesztését. Az MN üzemanyagszolgálat fejlesztési tevékenysége alapvetően két fő terü-

leten realizálódik. Egyrészt a hajtó-, kenő- és karbantartó anyagok, másrészt az úgynevezett üzemanyag-szaktechnikai eszközök területén.

1985-ig várhatóan a következő üzemanyag-szaktechnikai eszközök kerülnek rendszerbe:

1. *Terepen vontatható üzemanyag-szállító pótkocsi.*
2. *Tábori üzemanyag-töltő állomás.*
3. *Üzemanyag-kanna-töltő berendezés.*

IV. Élelmezési szaktechnikai eszközök

A jelenlegi élelmezési szaktechnikai eszközök, a normaváltozások, valamint az alkalmazás feltételeinek egyre magasabb követelményei miatt igénylik a folyamatos fejlesztést.

1. *Tábori törzskönyvbe felépítményben.*
2. *Tábori sütőüzem*
– a meglévő eszközök kiválására kerül kifejlesztésre, magasabb mennyiségi és minőségi paraméterekkel.
3. *Vízszállító tartály-gépkocsi*
– rendszerbe állítására várhatóan 1984-ben kerül sor.

Az új típusú kenyérszállító és bűtőgépkocsikkal a csapatok ellátása már megkezdődött.